

ATBALSTĪT CEĻĀ

SPECIALIZĒTĀ ATBALSTA GRUPA

Rīko
"Latvijas Autisma apvienība"

➔ "Sensorā uzvedība. Dzirdē"

Vadīs: pedagoģe, biedrības
Latvijas Autisma apvienība vadītāja Līga Bērziņa

Pasākumu finansē no ESF un Latvijas valsts budžeta līdzekļiem projekta Nr. 9.2.2.2./16/I/001 „Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveidē” ietvaros.

LATVIJAS AUTISMA APVIENĪBA

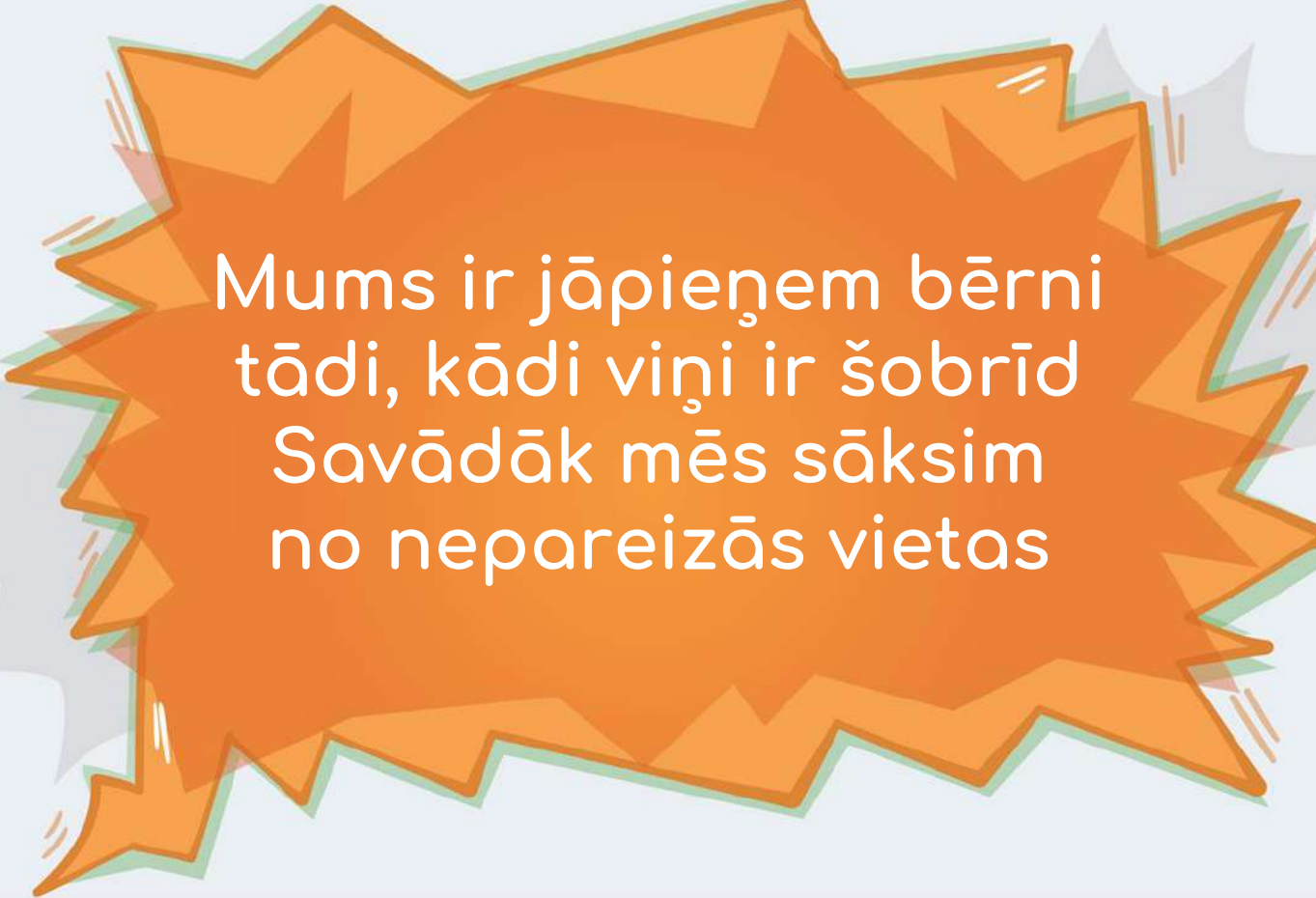

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Mums ir jāpieņem bērni
tādi, kādi viņi ir šobrīd
Savādāk mēs sāksim
no nepareizās vietas

Redze

Oža

Garša

Dzirde

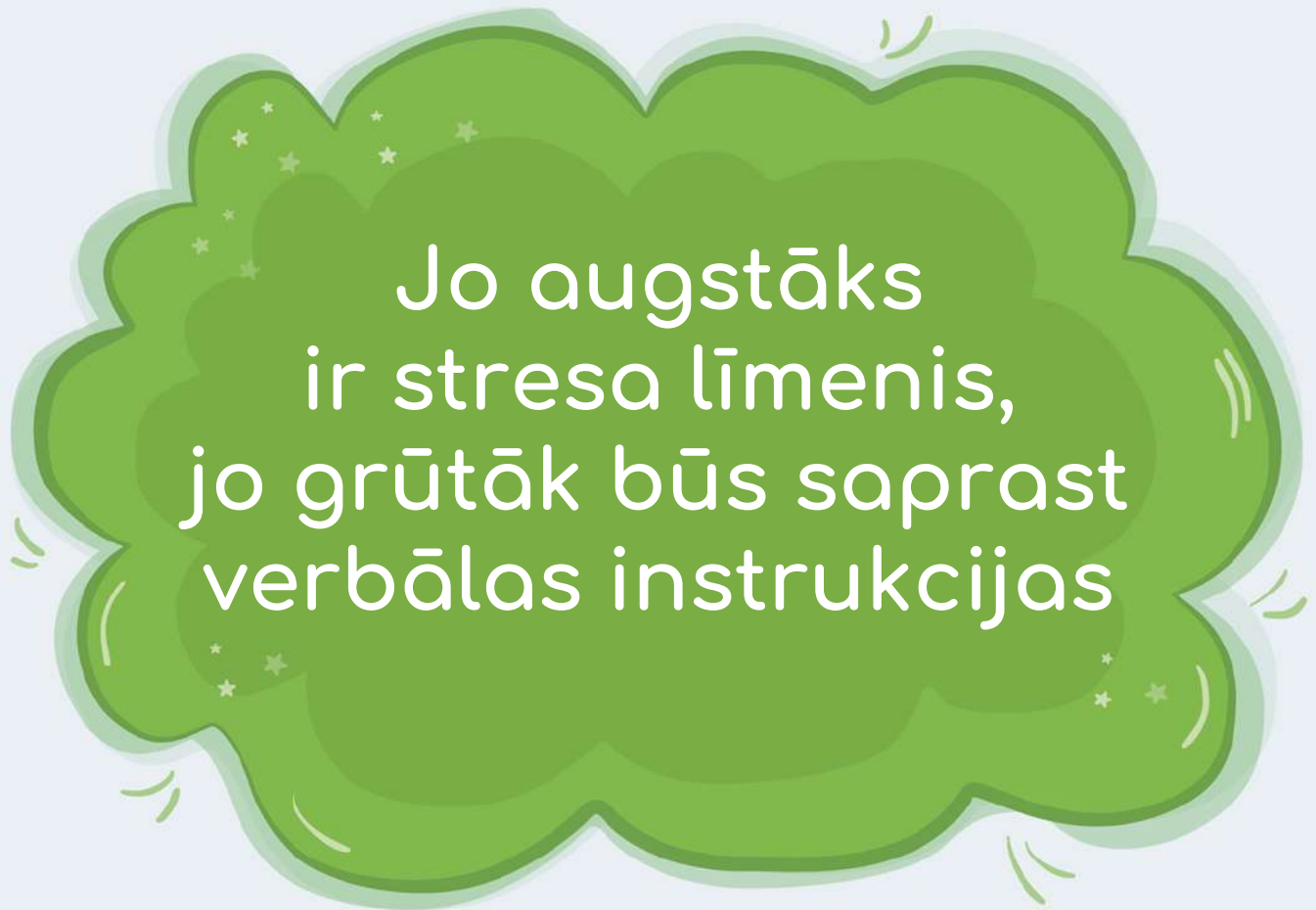
Tauste

Kustība,
motorika

APKĀRTĒJĀ
PASAULE

Jo augstāks
ir stresa līmenis,
jo grūtāk būs saprast
verbālas instrukcijas

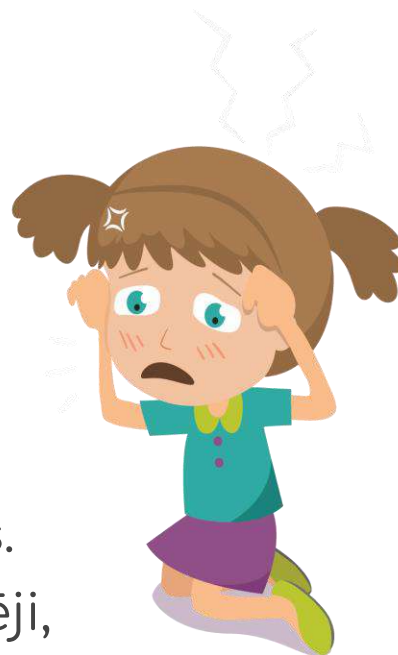
A cartoon illustration of a young boy with brown hair, wearing an orange shirt, purple shorts, and a colorful backpack with a star on it. He has a surprised or startled expression, with wide eyes and an open mouth, and his hands are outstretched towards a large, green, cloud-like shape. The cloud contains the text 'Hipersensitivtāte' and 'Hiposensitivitāte' in white. The background is light blue with some small stars and motion lines.

Hipersensitivtāte Hiposensitivitāte

- Bērni var saasināti reaģēt uz vienu skaņu, bet uz citu nereaģēt nemaz
- Viņi var dažādi reaģēt uz vienu un to pašu skaņu atkarībā no laika, vietas, vides, konteksta

DZIRDE – paaugstināts jutīgums

- Troksni uztver saasināti un skaņas kļūst izkropļotas un juceklīgas;
- Var būt īpaša jutība pret skaņām,
- Sarunas var dzirdēt no liela attāluma;
- Ja apkārt ir troksnis, ir grūti koncentrēties un atšķirt vajadzīgās skaņas;
- Var neatpazīt skaņas;
- Atsevišķas skaņas pat sagādā fiziskas sāpes.
- Baidās no atsevišķām skaņām – putekļu sūcēji, fēni, tvaika nosūcēji

Grūtības izšķirt
svarīgāko skaņu

Balss tembrs kā atsevišķa problēma

sieviešu/vīriešu balss
balss stresā, mierīga balss

Lampu sīkšana
Citas augstas
frekvences smalkas
skaņas

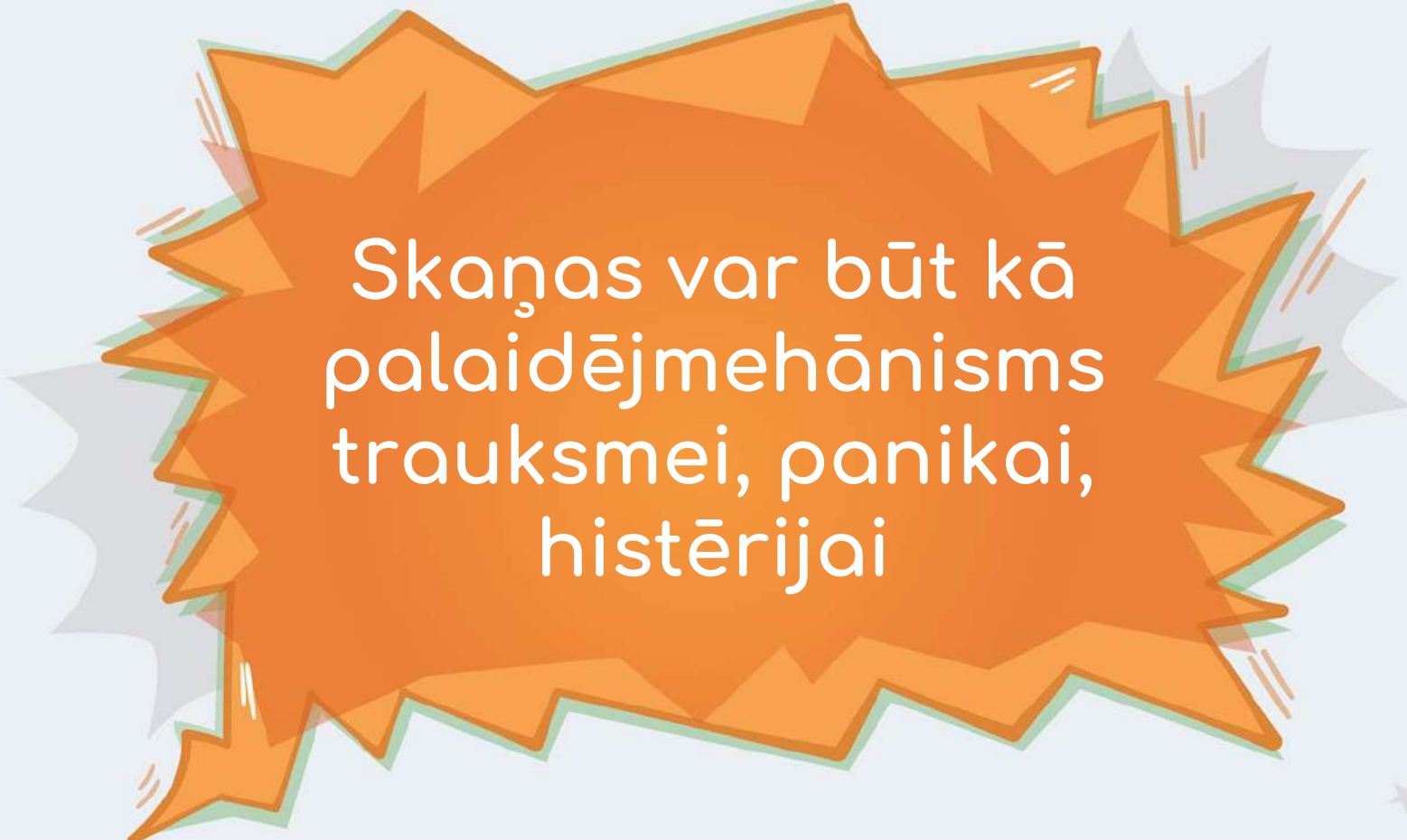
DZIRDE - izpausmes

- Šūpojas, ilgi skatās vienā punktā
- Skrien vai riņķo pa telpu. Arī kliedzot
- Mēdz bieži čukstēt, arī trokšņot
- Spiež ausis ciet ar rokām
- Mācībās -atzīmes kā kardiogramma – 9, 2, 4, 9, 8,...
- Dzird skaņas, kuras citi nedzird – ledusskapja izslēgšanās, lampu sīkšana utt.
- Skaņas novērš uzmanību – krēsla čīkstēšana, pildspalvas klikšķināšana, košļāšana, čāpstināšana utt.

DZIRDE - izpausmes

- Kliegšana, trokšņa taisīšana
- Trauksmaini, visu laiku gatavībā izdzirdēt ko nepatīkamu
- Viņu uzvedība var šķist spītīga, egoistiska, vērsta uz sevi, nevis citu komfortu, piemēram, pieprasīšana, lai visi apklust
- Var nepatikt skaņas, ko citi uzskata par patīkamām
- Var asi reaģēt uz dažādiem balsu tembriem
- Izvairās no trokšņainām vietām.
- Atsakās ieiet konkrētās telpās

Skaņas var būt kā
palaidējmehānisms
trauksmei, panikai,
histērijai

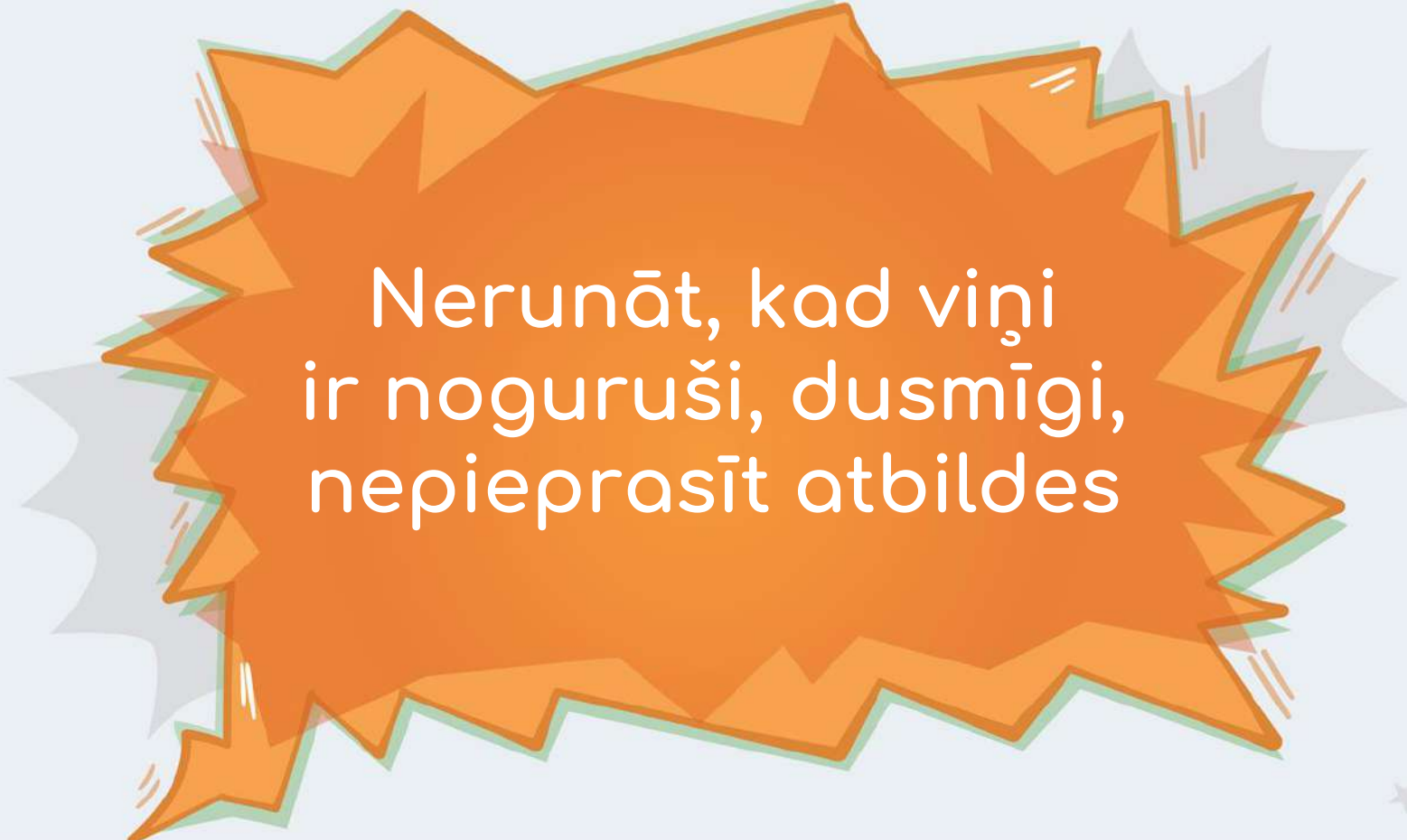
➤ Paaugstināts dzirdes jutīgums – Ko darīt?

- Rūpīgi izvēlēties sēdvietu
- Aizvērt durvis/logus, lai samazinātu ārējos trokšņus;
- Likvidēt liekos trokšņus;
- Patstāvīgā darba laikā ļaut izmantot austiņas/ausu aizbāžņus;
- Krēslu kājām uzlikt mīkstus spilventiņus
- Vienoties par saziņas signāliem
- Ausu aizbāžņi / audioaustiņas / mūzikas klausīšanās.
- Brīdināt par sagaidāmiem trokšņiem

Nebiedēt!

Nerunāt, kad viņi
ir noguruši, dusmīgi,
nepieprasīt atbildes

Samaziniet
fona trokšņus!

Ticiet bērnam, ja viņš
saka, ka lampa sīc

(piens skābs, drēbes spiež,
tualete smird utt)

Skaņas avotu spēles?

- Kas tā ir par skaņu
- No kurienes nāk skaņa?
- Ko tu dzirdi – nosauc visu
- Atkāрто skaņas, atkāрто ritmu
- Mūzikas atmiņas spēles, deju paklāji
- Spēlēšana, bungas no sadzīves priekšmetiem, mūzika no glāzēm, pudeļu mūzika utt.

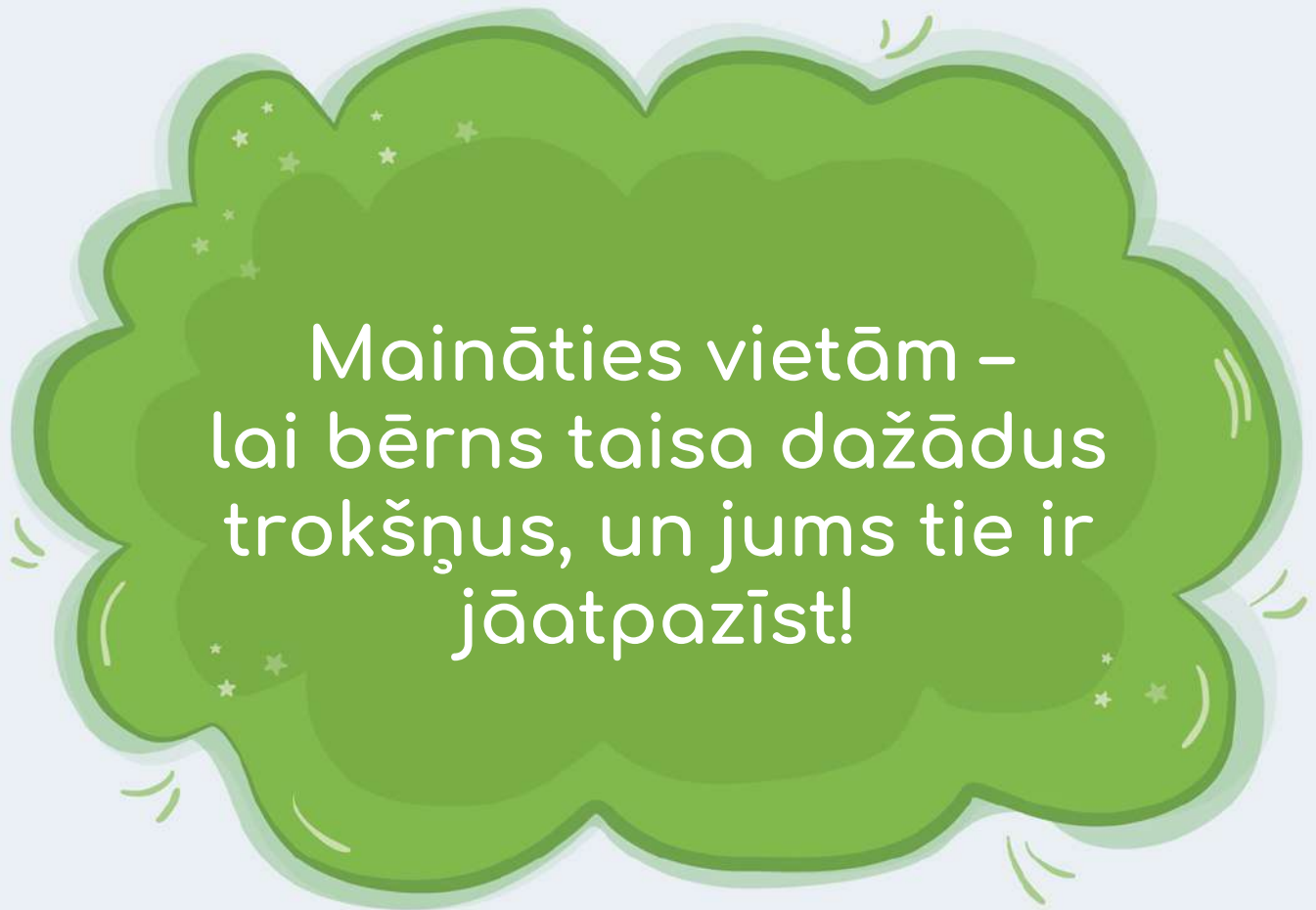

Skaņas avotu spēles – ar aizvērtām acīm

- Klauvējiet pa dažādiem priekšmetiem, viņam jāuzmin, kas tas ir. Varat sākt pamazām ar dažām izvēlēm «vai es klauvēju pie loga vai pie galda? Vai es klauvēju pie grīdas vai pie pudeles?»
- Un tad klauvēt dažādās telpās vai arī ārā
- Varat ne tikai klauvēt, bet izmantot kādu priekšmetu

shutterstock.com - 765061381

Maināties vietām –
lai bērns taisa dažādus
trokšņus, un jums tie ir
jāatpazīst!

Mūzikas instrumenti drāmai

- Ieskaņojiet mazus video vecvecākiem ar mūzikas skaņu celiņu
- Spēlējiet teātrus ar mūzikas pavadījumu

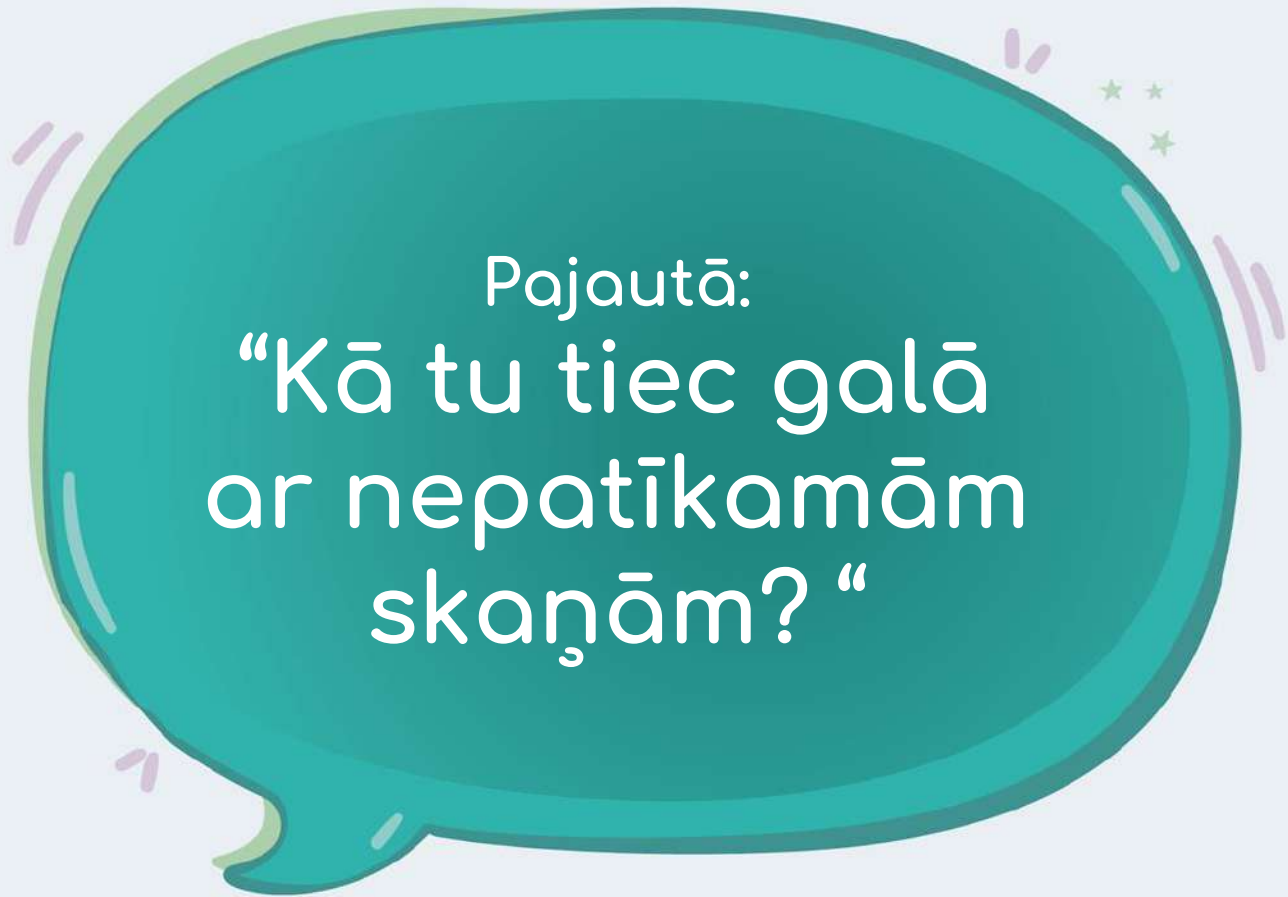

- Sagatavojiet čaukstošus, grabošus maisiņus, kinderolas
- Lietutiņš un citi nomierinoši mūzikas instrumenti
- Čaukstoši papīri
- Piedzīvojiet, izmēģiniet dažādus mūzikas instrumentus, skaņas, lai bērnam būtu iespēja izvēlēties patīkamākās

Pajautā:
“Kā tu tiec galā
ar nepatīkamām
skaņām?”

Telpu akustika Revebirācija

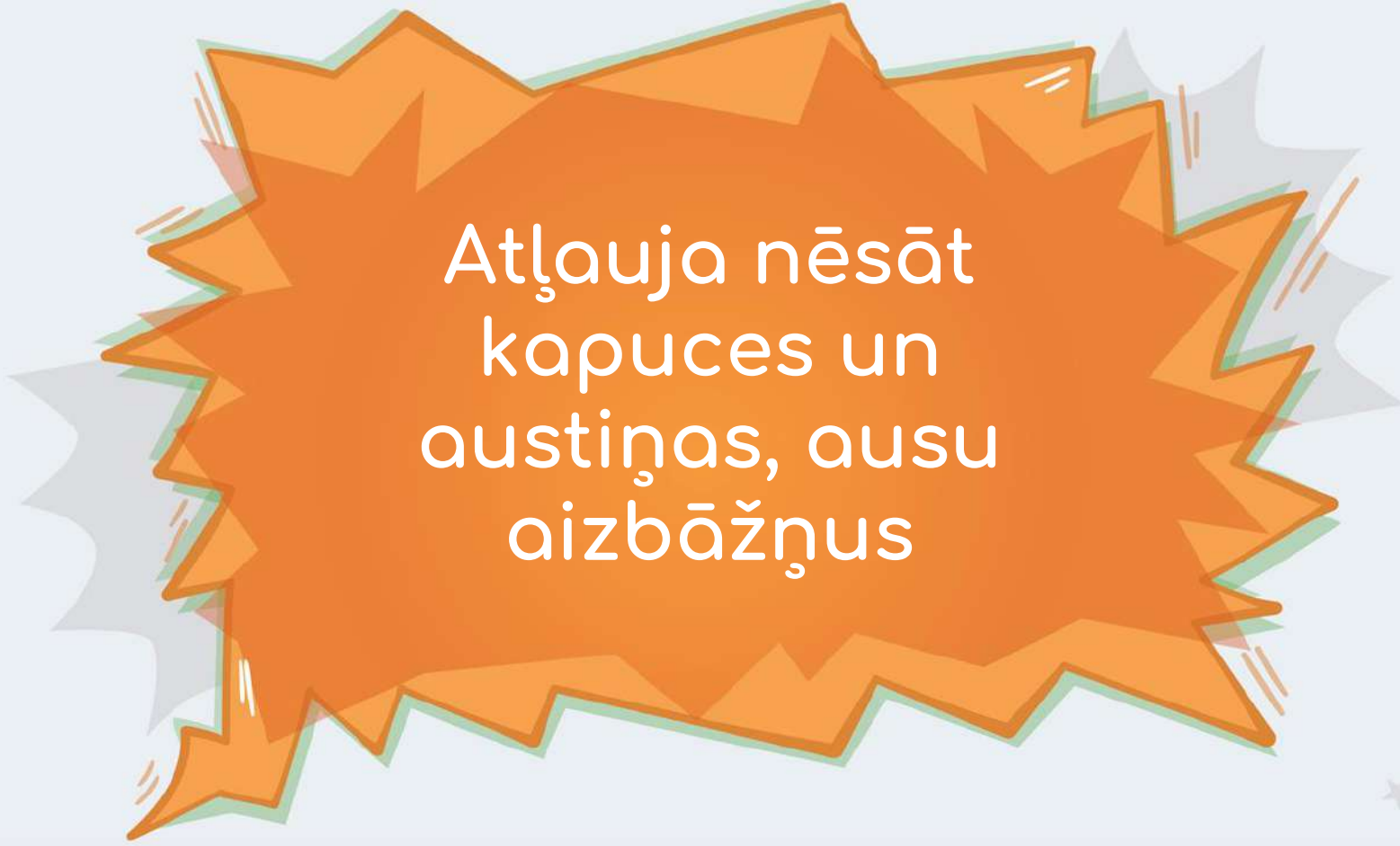
Speciālistiem – kas strādā
mazos kabinetos – apsēdieties
bērna vietā

Kā palīdzēt?

- Atevišķa telpa ieskaitēm
- Pārdomāt konsultāciju laikus
- Dot iespēju atpūsties kādā klusākā vietā (bibliotēka, pastaigas ārā)
- Iespējas starpbrīžos pastaigāties
- Māciet nomierināties – elpošanas vingrinājumi utt!

Atļauja nēsāt
kapuces un
austiņas, ausu
aizbāžņus

Klusuma telpas,
kusuma gaiteni,
bibliotekas

Nekādi radio un
televizori fonā!!!

Paldies!

www.uzvediba.lv
info@uzvediba.lv